

„Prison, Reintegration, Education. Trainings to support social and labour market
(re)integration of people in or after detention

15/KA2AE/13563

Trainings in prison

Képzések a börtönben

Nemzetközi találkozó és Workshop Booklet - összegzés

A projekt keretében 2015. 11. 09-11. között valósult meg az első nemzetközi partnertalálkozó, 5 ország 5 szervezete részvételével. A stratégiai partnerség és együttműködés résztvevői a következő civil szervezetek: Váltó-sáv Alapítvány (HU, főpályázó/konzorcium vezető), Slawek Foundation (PL), Rubikon Centrum (CZ), Edukos (SL), valamint a Grudas (LT). Az öt szervezet célcsoportja és fő célja a fogvatartottak és szabadultak társadalmi és munkaerő-piaci beilleszkedésének támogatása, módszereikben és tevékenységeikben is több hasonlóság van, természetesen az egyedi szervezeti sajátosságok mellett. A **Váltó-sáv Alapítvány** fogvatartottak és szabadultak, hátrányos/marginalizált helyzetben lévők, deviánsok, sérülékeny csoportba tartozók és családtagjaik társadalmi és munkaerő-piaci beilleszkedésének támogatásával foglalkozó, országosan működő, civil segítő szervezet (2002-től). A programok egy része büntetés-végrehajtási intézetekben (pl. Fókuszban a szabadság: szabadulásra felkészítő csoport), büntetés-végrehajtási intézetben és szabadulás után is (pl. Kompetencia-fejlesztés), ill. szabadulás után (pl. job coaching program) valósulnak meg. Módszerünk alapját az „throughcare” („átgondozás), ill. a segítő/támogató kapcsolat adja, de széles módszertani repertoárral dolgozunk („egy módszer helyett több módszer”). **Charity and support fund „Garstyčios grūdas”**: a litván szervezet 2004-től működteti fogvatartottak számára pszichoszociális rehabilitációs és társadalmi, valamint munkaerő-piaci reintegrációs tevékenységeit. A „Garstyčios grūdas” pszichoszocializációs centruma egyedülálló drog- és alkoholfüggő fogvatartottak számára. Az „Oázis” központ az Alytus büntetés-végrehajtási intézet 5. szektorában található. A Központ egy időben 30-35 függő és kriminális életvezetésű fogvatartottal foglalkozik. Az elítéltek önkéntesen választhatják a pszichoszociális és szakképzési programba való részvételt, ami 1,5-3,5 évig tart, a büntetési idő alatt. A Központ rendelkezik asztalos műhellyel, ami a szakképzés számára nélkülözhetetlen. **Edukos**: fogvatartottakkal és szabadultakkal, valamint hozzátartozóikkal foglalkozó civil szervezet Szlovákiában. Az Edukos által fenntartott projektek fókuszában a sikeres munkaerő-piaci integráció áll, valamint a megküzdési stratégiák bővítése, a proaktív megközelítés az elhelyezkedésben, az informatikai ismeretek és a kommunikációs készség fejlesztése. Az Edukos emellett a előítélet- és diszkrimináció csökkentésével is foglalkozik, fókuszáltnan a roma kliensek társadalmi beilleszkedésének támogatásával. **Slawek Foundation** 1998 óta működő lengyel civil szervezet, célcsoportja a fogvatartottak, a volt elítéltek, fiatalok és családtagjaik. Az Alapítvány középpontjában az egyéni megközelítés és az átfogó, rendszerszintű támogatás szemlélete áll. A szervezetet a Łagodziński család alapította: Mark, Danuta, Isabella és Christopher. A 17 év alatt számos

programot és támogatói modellt fejlesztettek a célcsoport társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációjának megvalósítására. A cseh **Rubikon Centrum** 20 éve tekinti céljának és feladatának a kriminális életvezetésűek foglalkoztatásának és társadalmi visszailleszkedésének támogatását. Projektjeik és tevékenységeik célja, hogy az büntető eljárásban terheltnek minősülők visszatérhessenek a társadalomba, fejleszthessék képességeiket, a munkaerő-piacra kerülhessenek – megvalósítva ezzel a munkaerő-piaci és társadalmi integrációt, ezáltal a bűnismétlést jelentősen csökkentve.

A cseh, a lengyel, a magyar, a szlovák és a litván börtönpopulációra vonatkozó adatok igen hasonlóak, mindegyik országban az EU tagállamokat meghaladó a fogvatartotti ráta. Jelen találkozói fókuszában a börtönben megvalósuló képzések álltak. **A következő kérdések, dilemmák és problémák kerültek előtérbe:** a) munkaerő-piaci kereslet és kínálat kérdése, b) bv. intézet földrajzi elhelyezkedése és a szabadulás eltérő földrajzi helyzete, c) gyors szakmaképzések: nincs/kevés gyakorlat, nincs/kevés biztos tudás, képzések színvonala kérdéses a bv. biztonsága miatt, d) szakmaképzéseknél: alapvető kompetenciák hiányoznak, azaz e nélkül nem lehet/nehéz képezni (szövegértés, matematikai kompetenciák, tanulásmódszertani ismeretek stb.), e) érettségi kevéssé támogatott (hosszú, nem költséghatékony, kevéssé „látványos” – holott reintegrációs szempontból szubjektíve mindenképpen hatékonyabb), f) alternatív tanulási módszerek nem/kevéssé támogatottak (pl. személyközpontúság, egyéni tanulási utak, e-learning, stb.), g) a bv. ben tanító képzők, tanárok nem/kevéssé felkészültek a speciális célcsoportra és a speciális helyszínre didaktikai és módszertani szempontból, h) a célcsoport digitális kompetenciáinak hiánya (ezzel együtt egyéb lehetőségek hiánya is), i) szűkös módszertani repertoár a speciális szintér miatt (korlátozott lehetőségek pl. e-learning, előnyben a verbális kommunikáció és nyomtatott segédanyagokra vagy alacsony biztonsági kockázatú képzések, j) idegen nyelvi képzések hiánya (lehetőségek hiánya), k) projekt szemlélet az oktatásban/képzésben is, m) előítéletek.

Alapvetésünk, hogy az oktatás-képzés módszer a segítő munkában, a reintegráció sarokköve.

Bővebb információ: <http://www.preproject.hu/>

